

A Házi Gyermekorvosok Egyesületének állásfoglalása a bölcsődei, óvodai, iskolai igazolások kiadásának kérdésében

Évek, évtizedek óta küzdünk az egész Európában unikálisnak számító nevelési-oktatási (óvoda, iskola, kollégium), valamint a nappali szociális intézményekből (bölcsőde) betegség miatt történő távolmaradás orvos által történői igazolásának kérdésével, amelynek orvosszakmai indokai nincsenek, ez egy kizárólag az oktatásügy által előírt szabályozás.

Mindenekelőtt kiemeljük, hogy álláspontunkat több jogász - közöttük egészségügyi szakjogász - egybehangzó véleménye alapján alakítottuk ki.

Az orvos feladata jogszabályokban jól meghatározott, ezek közül is kiemelendő a gyógyítás, a prevenció, az egészségnevelés. Az egészségügyre nézve hatályos rendeletek egyike sem tartalmazza az orvosi igazolások kiadásának kötelezettségét. Ezen feladatok közé nem tartozik és nem tartozhat bele egy harmadik fél által észlelt hiányzás időtartamának az igazolása, és ezért a jogi felelősség átvállalása.

A nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet és a nappali szociális intézmények működését szabályozó 15/1998 (IV.30) NM rendelet **a házi orvosokra, házi gyermekorvosokra nem hatályos**, ennek megfelelően a benne szereplő előírás nem lehet kötelező érvényű rájuk nézve.

Az orvosi igazolások jelenleg jogi felelősséget hárítanak át az orvosra, biztonsággal ellenőrizhető tartalom nélkül.

A rendeletre hivatkozni a hiányzás utólagos igazolása érdekében most sem lehet, mivel a rendelet csak azt írja elő, hogy az orvos a gyermeket az intézményi látogatástól *eltilthatja*, amely esetben a gyermek jelenléte nemcsak nem kérhető számon, hanem tilos. **Tehát a jelenlegi gyakorlattal ellentétben az orvos nem minden távollétet igazol, hanem csak azt, amikor a szülő és az intézmény egybehangzó, háromoldalú közös akarata ellenére sem szabad az intézményt látogatnia.**

Az orvos-beteg találkozó elsődleges célja a betegellátás, melynek adattartalma az egészségügyi dokumentációban, az alapellátás esetében az ellátási lapon kerül rögzítésre. Amennyiben a gyermek betegsége orvos-szakmailag indokolja a közösségtől való eltiltását, akkor az a dokumentációban szerepel. Egyéb esetben a betegséggel kapcsolatban tanácsot ad, beleértve azt, hogy milyen egészségügyi feltételek teljesüléséig javasolja a közösségtől való távolmaradást, de ennek időbeli meghatározása nem feladata és nem is lehetséges.

Ezt erősíti meg az Egészségügyi Államtitkárság 2023.03.01-én kelt válasz levele, amely értelmében a házi gyermekorvosnak csak abban az esetben kell igazolást kiállítania, **ha kifejezetten ő tiltja meg az iskolalátogatást!** "A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (1) bekezdése szerint a beteg gyermek iskolai hiányzását a házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolja abban az esetben, **amikor az orvos saját szakmai mérlegelése alapján úgy dönt, hogy kifejezetten megtiltja** a beteg gyermek számára a köznevelési intézmény további látogatását az orvosi igazolás meghatározott időtartama alatt."

Fentiekre vonatkozóan hivatkozunk a 18/1998. (VI.3.) NM rendelet fertőző betegségekre vonatkozó rendelkezéseire, valamint a Robert Koch Institut által publikált, korábban már egyesületünk által is közzétett, a fertőző betegségek esetén a közösségtől való távolmaradás időtartamára vonatkozó táblázatra, amelyet jelen levelünkhöz csatolunk.

Az említett EMMI rendelet azt várja el az orvostól, hogy igazolja a gyermek betegség miatti mulasztása időtartamát, holott ez olyan tényezőktől függ, amit csak a szülő/gondviselő vagy a pedagógus észlelhet, beleértve számos szubjektív tényezőt is (rossz közérzet, még fáj a feje stb),. Az orvos egyes járványügyi

betegségek esetén (18/1998 (VI.30) NM rendelet) szakmailag, járványügyileg indokolt okból eltiltja a gyermeket a közösségtől egy minimum időtartamra, ami a gondviselő döntése alapján megnövekedhet, amennyiben a gyermek közérzete, általános állapota még nem megfelelő. Pl. skarlát esetén az antibiotikum megkezdését követően a fertőzőképesség időtartama sokkal rövidebb, mint a gyermek teljes "regenerálódási" időszaka, ami már a szülő megítélésén alapul, hogy az orvos által előírt napokon felül mennyi ideig tartja még otthon, ugyanez igaz a bárányhimlőre és más járványügyileg jelentős fertőző betegségekre, de nem igaz a legtöbb hétköznapi betegsége, szubjektív panaszokra, amelyek az esetek döntő többségét adják.

Az elmúlt évek/évtizedek tapasztalatai is azt mutatják, hogy az orvosi igazolás visszaélésekre is lehetőséget ad, orvosi vizsgálattal nem bizonyítható panaszok említésével az iskolai indokolatlan hiányzások legalizálhatók. Emellett arra, hogy a gyermek az adott időszakban hol tartózkodik - beleértve, hogy bement-e az intézménybe vagy sem - nincs rálátása az orvosnak, így csak azért vállalhat felelősséget, hogy milyen tanácsot ad, de azt, hogy a gyermek valóban hiányzott a közösségből csak a szülő/gondviselő és az intézmény ismerheti, így ezért a büntetőjogi felelősség is őket terheli. Ez a helyzet különösen igaz azokra az esetekre, ha orvosi vizsgálattal nem igazolható panaszokat említ a beteg (pl. fejfájás, láz, rossz közérzet stb.).

Az óvodákra, iskolákra vonatkozó rendelet alapján az igazolásnak nem kell tartalmaznia azt, hogy a gyermek "egészséges, közösségbe mehet". Azonban nemhogy a gyermek "egészségessége", hanem fertőzőképességének megszűnése sem állapítható meg, hiszen egy tünetmentes gyermek szervezetében bármikor lappanghat egy újabb fertőzés, aminek nincs fizikális vizsgálattal igazolható jele, ennek megfelelően jogi felelősséget vállalni ezért sem lehet.

Szeretnénk hangsúlyozni, hogy mi is támogatjuk, hogy egy családbarát országban a gyermek egészsége legyen a legfontosabb, éppen ezért fontos, hogy **az orvoshoz jutás, orvosi segítség, betegellátás az év minden napján, tanítás és tanítási szünet alatt egyaránt, az igazolások kiállításától függetlenül is megtörténjen.**

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az orvosi igazolás az egészségügyi törvény értelmében ugyanolyan **egészségügyi dokumentumnak minősül**, mint pl. egy zárójelentés, ennek megfelelő jogi követelményekkel és tárolási kötelezettséggel! Ezen dokumentum közokiratnak minősül, így amennyiben valaki előre lepecsételt, de nem kitöltött igazolást ad ki a szülők számára, közokirat hamisításban vesz részt! Fontos tudni, hogy a kollégák különböző kreatív megoldásokat találnak ki az orvosi igazolások egyszerűsítését illetően, de ezen esetekben is figyelembe kell venni, hogy **az ellenőrizhetetlen tartalmú igazolások kiállításával mindenért az orvos vállalja a jogi felelősséget!**

Tekintettel arra, hogy az EMMI rendelet 51.§ (1) bekezdése szabályozza az orvos által a közösség látogatásától eltiltott gyermek/tanuló hiányzására vonatkozó eljárást, így meglátásunk szerint az 51. § (2) bekezdése b) - az (1) bekezdéstől eltérően - lehetőséget biztosít a betegség miatti hiányzásnak a szülő által történő igazolására, a házirendben meghatározottak alapján, tehát felhatalmazza a szülőt az olyan betegségek miatti hiányzás igazolására, amikor nem volt szüksége orvosi segítségre.

Javasoljuk az Intézmények számára, hogy a házirendjükben határozzák meg a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 51.§ 2b pontja értelmében, hogy a betegség miatt az intézménytől távol töltött időtartamról a szülő nyilatkozzon!

A házirendekre vonatkozóan Dr. Rétvári Bence miniszterhelyettes úr parlamenti válaszában megerősítette, amit mi is javasolunk évek óta. (hivatkozás: K/2929/1 parlamenti iromány, <https://www.parlament.hu/irom42/02929/02929-0001.pdf>)

Ennek értelmében:

- szülők és a diákönkormányzat kezdeményezheti TANÉV KÖZBEN is a házirendek módosítását!
- nincs olyan előírás, amely szerint az iskolában csak három napot igazolhat a szülő

- a házirend módosításához nem szükséges a fenntartó jóváhagyása

Javasoljuk a Kollégáinknak, hogy bármilyen döntést hoznak meg az orvosi igazolások kiadásával kapcsolatban, az esetleges jogszabályi módosításig is először a helyi Polgármesteri Hivatallal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, és a praxisaik által érintett Intézmények vezetőivel vegyék fel a kapcsolatot. Jelen állásfoglalás az intézményekkel és szülőkkel való egyeztetéshez is felhasználható. Javasoljuk továbbá, hogy a cél ne az igazolások megtagadása, hanem tárgyalások útján a jelenlegi igazolási rend módosítása legyen, addig is, ameddig a vonatkozó jogszabályok módosításra kerülnek.

Kérünk minden Kollégát, hogy csak olyan orvosi igazolást állítson ki, amelynek tartalmáról teljesen meg tud győződni, és a jogi felelősséget is vállalni tudja a kiadott dokumentumért! A fentiek értelmében csak abban az esetben javasoljuk az időtartamról kiállított orvosi igazolást, amikor orvosszakmai döntés alapján történik az intézményből történő eltiltás. A szülők döntését ezek alapján nem kell orvosi igazolással alátámasztani!

Jogszabályi módosítási javaslatunkat a döntéshozók elé tártuk, addig is kérjük a fentiek figyelembevételét!

Tájékoztatjuk Kollégáinkat, hogy a fenti vélemény nem tekinthető a joggyakorlat alakítására vagy egyedi ügy eldöntésére alkalmas normatív aktusnak. A HGYE véleménye nem bír kötelező erővel, csupán jogászok véleménye alapján a jogszabályok tartalmára és értelmezésére vonatkozó tájékoztatásként értendő. A HGYE egy esetleges jogi esemény esetén nem tud védelmet nyújtani.

Budapest, 2023.03.14.

Táblázat kollégáknak

Betegség	Lappangási idő	Visszaengedés a közösségbe (fertőzőképesség szempontjából)	Kontaktok kizárása	Jelzés az NNK*-nak	Különleges intézkedések
Covid-19	2-14 nap	tünetmentes	maszkban járhatnak	megerősített eset	
3 napos láz	7-14 nap	>24 óra hőemelkedés/láz nélkül			
Fertőző kötőhártyagyulladás	5- 12 nap	Ha már nem váladékozik, nem vörös a szem	nem	adenovírus esetén	
Ótvar	2-10 nap	24 óra antibiotikum után, vagy a gyógyulást követően	nem		
EHEC	2 - 10 nap	gyógyulást és 3 negatív székletmintát követően	Egyeztetés az NNK-val	valószínűsíthető/ megerősített eset	
Náthás megbetegedések					
láztalanul		nem kizárandó	nem		
láz, > 38°C		>24 óra hőemelkedés/láz nélkül	nem		
Influenza	1 - 2 nap	gyógyulás után	nem		oltás
Kéz-láb-száj betegség	4 - 30 nap	gyógyulás után	nem		
Hepatitis A és E	15 - 50 /64 nap	orvosi egyeztetést követően	egyeztetés az NNK-val	valószínűsíthető/ megerősített eset	oltás
Fejtetű		1 kezelés után	nem, de kontroll szükséges		
Rüh (Scabies)	14 - 42 nap	kezelést követően orvosi egyeztetés alapján	orvosi egyeztetés, esetleg kezelés		
Gyomor-bélrendszeri fertőző megbetegedések					
Norovírus	1 - 3 nap	Leghamarabb 24 - 48 órával az utolsó hányás, vagy hasmenés után,	nem	Salmonella, Campylobacter valószínűsíthető/ megerősített esetek jelentendők	
Rotavírus	1 - 3 nap	kivéve Salmonella,			
Salmonella	1 - 3 nap	Campylobacter **			
Campylobacter	1 - 10 nap				
ismeretlen kórokozó					
Meningitits					
Haemophilus influenzae B (Hib)	2 - 4 nap	antibiotikum és gyógyulás után	orvosi javaslat alapján	megerősített eset	oltás
Meningococcus	2-10 nap			gyanús/ valószínűsíthető/ megerősített	
Stomatitis aphtosa	2 - 12 nap	gyógyulást követően	nem		
Mononucleosis	7 - 30 nap	gyógyulást követően	nem	jelentendő	
Erythema infectiosum	7 - 14 nap	a kiütések megjelenésekor	nem		
Skarlát, streptococcus tonsillitis	1 - 3 nap	24 órával az antibiotikum beadása után, egyébként a gyógyulás után	nem	jelentendő	

*NNK = Nemzeti Népegészségügyi Központ

**Salmonellosis: A klinikai gyógyulást követően székletbakteriológiai ellenőrző (felszabadító) vizsgálatot kizárólag azon személyeknél kell elvégezni, akik 0-3 éves gyermekek közösségébe járnak, akik szociális, illetve egészségügyi intézmények ápolottjai, gondozottjai, akik anyatejet adnak vagy anyatejet kezelnek. Az ilyen személyek a közösség, intézmény látogatását, illetve tevékenységüket csak akkor folytathatják, ha a gyógyulás után két nap múlva elkezdett, két egymást követő napon levett egy-egy székletminta bakteriológiai vizsgálata negatív eredménnyel jár. A felszabadító vizsgálat során pozitívnak bizonyult személyeket a

kórokozó-hordozás időtartamára járványügyi ellenőrzés alá kell helyezni, és a 0-3 éves gyermekek közösségének látogatását, illetve anyatej adását és kezelését csak akkor folytathatják, ha a székletbakteriológiai vizsgálatuk egy alkalommal negatív eredményt ad.

Campylobacter: A klinikai gyógyulást követően székletbakteriológiai felszabadító vizsgálatot kizárólag azon személyeknél kell elvégezni, akik 0-3 éves gyermekek közösségébe járnak, vagy akik anyatejet adnak. Az ilyen személyek a közösség, intézmény látogatását, illetve tevékenységüket csak akkor folytathatják, ha a gyógyulás (szükség esetén az antibiotikus kezelés) után két nap múlva elkezdett, két egymást követő napon levett egy-egy székletminta bakteriológiai vizsgálata negatív eredménnyel jár. Ha ezen vizsgálatok során bármelyik (vagy mindkét) minta pozitív eredményt ad, a közösség, intézmény látogatását, illetve tevékenységüket akkor folytathatják, ha székletbakteriológiai vizsgálatuk egy alkalommal negatív eredményt ad.